

Donostia, 2020ko maiatzaren 19a

UDALBATZAKO IDAZKARI NAGUSIARI

KONTROL MOZIOA, UDAL KONTRATA ETA EMAKIDEN EGOERARI BURUZKOA

Elkarrekin Donostia udal taldeko zinegotzi Haizea Garay Gallasteguik, Udaltzaren Araudi Organikoaren 98. artikulua oinarri, KONTROL MOZIO hau aurkezten du, OGASUN BATZORDEAn horri buruzko interpelazioa egin ondoren.

JUSTIFIKAZIOA

COVID-19aren hedapenari aurre egiteko hartu diren osasun neurriek, lehenik eta behin, konfinamendua ekarri dute, eta, ondoren, biztanleriaren mugikortasun murriztua; egoera hori, ordea, aldatzen ari da, konfinamendua arintzeko faseak direla eta. Konfinamenduaren ondorioz, geldialdi orokor bat gertatu zen lan eta ekonomia jarduera gehienetan, bai eta hainbat zerbitzu publikotan ere, eta, ondorioz, gure udalean eta haren erakunde publikoetan zerbitzuak murriztu egin dira, bai eta kontratu batzuk eten ere.

Bestalde, jakinda osasun neurri horiek eragin negatiboa izango zutela hainbat esparru ekonomikotan, tokiko ekonomian ondorio larririk ez izateko, 2020ko martxoaren 17ko 8/2020 Legegintzako Errege Dekretua onartu zen, COVID-19aren inpaktu ekonomiko eta sozialari aurre egiteko premia eta ezohiko neurri buruzkoa. Dekretu horretan, neurri ugari ezarri ziren langileen lan egoera babesteko, kaleratzerik gerta ez zedin. Hala, ikusita beharrezkoa zela enpresa askoren jardura geldiaraztea, Estatuko Gobernuak babes neurri batzuk ezarri zituen, hala nola telelana sustatzea, ordutegia egokitzea eta lanaldia murriztea, eta enplegua erregulatzeko aldi baterako espedienteak aplikatzea.

Aipaturiko LEDaren 34. artikulua kontratazio publikorako neurriak jasotzen ditu, eta ezartzen du LEDa indarrean sartu aurretik indarrean zeuden zerbitzu eta hornikuntzen ondoz ondoko kontratu publikoak, COVID-19aren ondorioz gauzatu ezin direnak, edo administrazioek horri aurre egiteko hartutako neurriak, etenik geratuko direla automatikoki, zerbitzu horiek ematea eragozten duen egintza gertatzen denetik zerbitzua berriz ematen hasi arte. Beraz, kontratu bat eteten denean, erakunde esleipendunak –gure kasuan, Udalak edo haren mendeko erakunde publikoek– eteteak iraun duen tarte horretan izandako kalte-galeren ordaina eman beharko dio kontratistari; kalte-galeren artean, zehazki jasotzen dira kontratistak 2020ko martxoaren 14an kontratua gauzatzeko izendatuak zituen langileei etenaldian benetan ordaindutako lansarien gastuak.

LDEaren eta gerora funtsezkoak ez diren zerbitzuetako langileentzat onetsitako neurrien ondorioz, martxoaren 30etik apirilaren 9ra bitartean ezarri den konfinamendu behartuko bi asteetan, udal zerbitzuetako enpresa kontratistek hainbat erabaki eta neurri hartu dituzte ordura arte egiten zuten jarduerari dagokionez. Eta hartutako erabakien eta neurrien ondorioz, askotariko egoerak planteatu dira zerbitzu publikoetan. Langileen ordezkariak, bestalde, beren egoeraren berri eman digute; kasu askotan, egoera hori aldakorra da, eta horrek ziurgabetasun egoerak sortzen ditu. Askotan, langileen ordezkariak adierazi dute enpresak eta udalak ez dutela jakinarazi zer pauso eman behar zituzten, eta, horregatik, nahiz eta neurri batzuk diseinatu diren azpikontratutako zerbitzuetako lan kontratudun langileei babes eta segurtasuna emateko, langileek ezinegona eta segurtasun gabezia sentitu dutela, hartarako beharrik ez bazegoen ere.

Bozera maileen hainbat batzordetan eman dugu ziurgabetasun horren berri, eta Udalak ziurtatu du LEDean jartzen duena beteko duela, eman beharreko konpentsazioei eta ezarritako betetzeari dagokienez, eta bere gain hartuko dituela kontratatutako zerbitzuetako langileen soldata gastuak.

Hala ere, badirudi haren jarduna ez dela nahikoa. Egiatzatu ahal izan dugunez, Udalak kontratatutako enpresa batzuek, jakinda konpentsazio horiek eman behar dituztela, egoeraz baliatu dira eta Udalarentzat ematen dituzten zerbitzuetara ez eta beste kontratu batzuetara bideratu dituzte etendako zerbitzuetako langileak. Besta zenbait kasutan, nahiz eta Udalak ziurtatu duen bere gain hartuko dituela kontratatutako lan kargak, enpresak berreskuratu

beharreko orduen poltsa bat planteatu du. Bestalde, udalerako zerbitzu kontratua esleitua duen beste enpresaren batek aldi baterako enplegu erregulazioko espedienteak planteatu ditu langileentzat.

Azken aste hauetan gai hauek udal gobernuari helarazten joan gara. Ikusita udal gobernuak ez duela horren informaziorik eta ezagutzarik, garbi geratu da Udalak udal zerbitzuak emateko kontratatutako enpresek ez dutela jakinarazi zer aldaketa ditzuten, eta, beraz, ez dela bermatu langileen egonkortasuna. Era berean, agerian geratu da ez dela kontrolatzen enpresek langileei bi zerbitzutan ateratzen ote dieten errentagarritasuna, dirua eskuratuz, alde batetik, udalarekin duten kontratu publikoko zerbitzuagatik, eta, bestetik, langilea bideratu duen udaletik kanpoko beste zerbitzu batengatik.

Irregularitasun horiek ez ezik, lanera pixkanaka eta modu ordenatuan itzultzeko prozesuan, horiek bezain larriak diren beste irregularitasun batzuk ere ari dira gertatzen. Udalak langileen batzordearekin hitzartutako akordioan jasota dago arrisku egoeran dauden pertsonak oraingoz ez direla lanpostura itzuliko; alabaina, udal zerbitzuak emateko kontratatutako enpresa batzuetan ez dira ari irizpide hori aplikatzen. Denak ez dira ari irizpide berberen arabera, enpresa horietan lan egiten duten langileek jakinarazi diguten bezala, lanera itzultzeko eskatzen ari baitzaizkie arrisku faktoreko pertsonen.

Ikusita lan eskubideak urratzen ari direla, kontratak eta enpresa emakidadunek ez dituztela jakinarazten langileei eragiten dieten erabakiak, eta udal gobernuak ez duela egin erabaki horien jarraipenik, agerikoa da areagotu egin behar dela enpresa horien, kontratuen eta enpresa emakidadunen jardunaren gaineko kontrola. Ildo horretatik, gogorarazi nahi dugu, 2020ko otsailean bertan, Altzako kiroldetako obran gertatutako irregularitasunen harira, Udalak honako puntu hau onartu zuen osoko bilkuran:

4. Donostiako Udalbatzak udal gobernuari eskatzen dio kontratazioaren behatoki bat abiaraz dezala, patronalaren eta sindikatuen arteko elkarrizketa ahalbidetzearen udal zerbitzuen eta obren kontratu publikoen garapenean.

Hori dela eta, hau da gure

KONTROL MOZIOA

1. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari etengabe egon dadila harremanetan zerbitzu publikoen esleipendun diren enpresekin, enpresa emakidadunekin eta kontratatutako zerbitzuetako langileen ordezkari sindikalekin, laneko segurtasunaren eta osasunaren arloan zer neurri hartzen ari diren jakiteko.
2. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari zaindu dezala Udalarentzat lan egiten duten kontratatutako langileen eskubideak eta enpresa emakidadunetako langileenak ez direla larriagotuko edo aldatuko haien enpresek hartutako neurrien ondorioz.
3. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari jar diezaiela zehapen bat langileak esleitutako kontratuaren xede ez diren beste zerbitzu batzuetara bideratzen ari diren enpresei.
4. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari kontrola dezala zer enpresak dituzten kontratuak eta emakidak aldi baterako enplegu erregulazioko espedientean, eta konpentsatu ditzala soldatak, ABEEEn dauden zerbitzuetako langileek kalterik jasan ez dezaten.
5. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari kontrola dezala Udalak ordaindutako zerbitzuak ematen dituzten kontratek ez dizkietela ordu poltsak irekitzen langileei, eman gabeko zerbitzuak berreskuratzeko.
6. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari udal zerbitzuak emateko kontratatutako enpresek jarrai ditzatela, lanpostuetara pixkanaka itzultzeari dagokionez, Udaleko Langile Batzordearekin lortutako akordioan jasotako irizpideak, batez ere COVIDarekiko zaugarritzat jotzen diren taldeak geroago itzultzeari dagokionez.

7. 7. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari jar dezala abian kontratazioaren behatoki bat, Udalbatzak 2020ko otsailean onetsi bezala, Udalak edo beste udal erakunde publiko batzuek kontratatutako enpresen bidez zerbitzu publikoak egiten dituzten langileen lan baldintzak zaintzeko.

Haizea Garay Gallastegui
Elkarrekin Donostia udal taldeko zinegotzia